

Vsebina regionalnega prostorskega plana – vzorec dokumenta

Ljubljana, 15. 09. 2023

Dokument:	Predlog vsebine regionalnega prostorskega plana – vzorec dokumenta
Naloga:	Dopolnitev navodil za vsebino, obliko in način priprave regionalnega prostorskega plana
Naročnik:	Republika Slovenija – Ministrstvo za Naravne vire in prostor MNVP
Pogodba št.:	2550-23-510002
Predstavnik naročnika:	Valentina Lavrenčič
Poslovodeči partner:	Urbanistični inštitut Republike Slovenije
Predstavnik poslovodečega partnerja:	dr. Igor Bizjak
Člani projektne skupine (abc):	<i>Navodila temeljijo na nalogi iz leta 2019, ki so jo izdelali:</i> <i>Andrej Gulič</i> <i>Barbara Mušič</i> <i>Boštjan Cotič</i> <i>Simon Koblar</i> <i>Lenart Štaut</i>
Vodja projekta na strani poslovodečega partnerja:	<i>Revizijo v letu 2023 opravil Simon Koblar</i> <i>Simon Koblar</i>
Odgovorna oseba na strani poslovodečega partnerja:	dr. Igor Bizjak

Kazalo vsebine

2	Uvod.....	5
2.1	Vsebina regionalnega prostorskega plana.....	5
2.2	Območje obravnave	5
2.3	Povzetek izhodišč za pripravo regionalnega prostorskega plana regije	5
2.3.1	Značilnosti in težnje prostorskega razvoja regije.....	6
2.3.2	Razvojne potrebe regije	6
2.3.3	Razvojni izzivi regije.....	6
3	Cilji in prednostne naloge prostorskega razvoja regije.....	7
3.1	Vizija prostorskega razvoja regije	7
3.2	Cilji prostorskega razvoja regije.....	7
3.3	Razvojne priložnosti	7
3.4	Prednostne naloge prostorskega razvoja regije	7
4	Usmeritve za prostorski razvoj regije	8
4.1	Usmeritve za razvoj poselitve	8
4.2	Usmeritve za razvoj gospodarske javne infrastrukture	8
4.3	Usmeritve za razvoj gospodarstva.....	8
4.4	Usmeritve za urejanje krajine	8
5	Zasnova prostorskega razvoja regije	9
5.1	Zasnova omrežja naselij in njihova funkcija v regiji.....	9
5.1.1	Središča v policentričnem urbanem sistemu	9
5.1.2	Širša mestna območja	9
5.1.3	Mesta, druga urbana naselja in druga naselja pomembna za razvoj regije	9
5.1.4	Druga območja funkcionalnega povezovanja.....	10
5.1.5	Podeželje	10
5.1.6	Prednostna območja za stanovanjsko oskrbo	10
5.1.7	Omrežje pomembnejše družbene infrastrukture	11
5.2	Gospodarstvo	11
5.2.1	Prednostna območja za gospodarski razvoj	11
5.2.2	Večja nakupovalna središča.....	11
5.2.3	Usmeritve za razvoj turizma.....	11
5.3	Zasnova omrežja gospodarske javne infrastrukture	11
5.3.1	Prometna infrastruktura	11
5.3.2	Energetska infrastruktura.....	13
5.3.3	Lokalne gospodarske javne službe s področja varstva okolja.....	14

5.3.4	Zasnova zelenega sistema regije	15
5.3.5	Območja prepoznavnosti	15
5.3.6	Zavarovana območja narave in območja kulturne dediščine.....	15
5.3.7	Naravni viri	16
5.4	Obramba, zaščita in varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.....	16
5.4.1	Obramba	17
5.4.2	Zaščita in varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.....	17
5.5	Posebna območja in področja.....	17
5.5.1	Odmaknjena, gorska in obmejna problemska območja.....	17
5.5.2	Razvoj morja in obale.....	17
5.5.3	Usmeritve za zagotavljanje prostorskih možnosti za nizkoogljično družbo	18
6	Spremljanje uspešnosti izvajanja regionalnega prostorskega plana	19

2 Uvod

V uvodnem poglavju se najprej na kratko predstavi regija, za katero se RPP pripravlja. Nato se povzame struktura dokumenta, prikaže oziroma opiše se medsebojna razmerja do nadrejenih in ključnih podrejenih prostorskih dokumentov, zakonskih predpisov, idr.

Vključi se: Zakon o urejanju prostora (ZUreP-3), Resolucija o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050 (ReSPR50), veljavni regionalni razvojni program.

Obseg: 1.000–2.000 znakov s presledki.

2.1 Vsebina regionalnega prostorskega plana

V tem poglavju se predstavi vsebina in struktura dokumenta ter navedejo vse priloge. Na kratko se opiše postopek izdelave RPP – kdaj se je začel, kakšni so bili koraki, kdaj je bil potrjen, ipd.

Primer:

Regionalni prostorski plan je strateški dokument ..., sestavljen je iz tekstualnega dela, ki v osnovni strukturi sledi poglavjem iz SPRS, kar bralcu olajša medsebojno primerjavo dokumentov.

RPP je sestavljen iz tekstualnega dela (ta dokument) in prilog.

Priloge tekstualnemu delu RPP so:

- Izhodišča za pripravo RPP,
- Grafični del RPP:
 - Karte z legendo, primerne za tisk – format PDF + TIFF
 - Karte za prikaz v GIS sistemih – format geoTIFF
 - Vektorski prostorski podatki
- Strokovne podlage:
 - Urbanistična zasnova
 - Krajinska zasnova
 - Demografska študija
 - Ostale strokovne podlage, ki bodo uporabljene pri pripravi RPP

2.2 Območje obravnave

Določi se območje obravnave, za katerega se poda tudi kratek geografski oris regije (npr. lega v mednarodnem prostoru in znotraj države. Predvsem naj se izpostavi posebne značilnosti, ki vplivajo na prostorski razvoj – npr. goratost, obmejnost, lega ob morju, število prebivalcev, razporeditev poselitve, stopnja razvitosti regije).

Obseg: 3.000–5.000 znakov s presledki.

2.3 Povzetek izhodišč za pripravo regionalnega prostorskega plana regije

ZUreP-3 določa, da se formalni postopek priprave RPP začne z javno objavo Izhodišč v Prostorsko informacijskem sistemu – v nadaljevanju PIS. Ta izhodišča so priloga RPP, zato se v tem poglavju le na kratko povzamejo in izpostavijo ključni poudarki. V podpoglavjih se povzamejo tudi posamezne vsebine, pomembne za regijo. Pomembno je, da se ne prepisuje formalnih izhodišč iz hierarhično višje nadrejenih aktov ter drugih sektorskih razvojnih dokumentov, temveč se navedejo izhodišča relevantna za posamezno regijo (npr. kakšno je stanje prostorskega razvoja v regiji, kakšni so pereči problemi, opisana naj bodo razhajanja od načrtovanega razvoja, težnje v prostoru, kako bo regija sledila strateškemu ciljem razvoja, kako bo regija prispevala k uresničevanju ciljev ReSPR50, ipd.).

Obseg: 3.000–5.000 znakov s presledki.

2.3.1 Značilnosti in težnje prostorskega razvoja regije

Opiše se, kakšno je stanje prostorskega razvoja v regiji, kakšni so pereči problemi, razvojne potrebe in možnosti, opisana naj bodo razhajanja od načrtovanega razvoja opredeljenega v ReSPR50, občinskih prostorskih planih in regionalnih razvojnih programih, težnje v prostoru, kako bo regija sledila strateškim ciljem razvoja, kako bo regija prispevala k uresničevanju ciljev ReSPR50.

Obseg: 3.000–5.000 znakov s presledki.

2.3.2 Razvojne potrebe regije

Razvojne možnosti regije morajo biti usklajene z RRP, ki se praviloma izdeluje sočasno s pripravo RPP, pri čemer je potrebno upoštevati različen terminski plan veljavnosti dokumentov. Ker so za obdobje 2021–2027 regionalni razvojni programi že sprejeti, se v prvi generaciji priprave RPP smiselno upošteva razvojne možnosti regije. Razvojni izzivi regije so zbrani tudi v obvezni strokovni podlagi, v kateri se na podlagi analize stanja v prostoru in razvojnih potreb določijo usmeritve za razvoj poselitve, razvoja v krajini in gospodarske javne infrastrukture.

2.3.3 Razvojni izzivi regije

Opredeli se ključne razvojne izzive, ki jih je potrebno razrešiti za udejanjanje razvojnih potreb regije opredeljenih v prejšnjem poglavju.

Obseg: 3.000–5.000 znakov s presledki.

3 Cilji in prednostne naloge prostorskega razvoja regije

Obseg poglavja in podpoglavij: 15.000–20.000 znakov s presledki.

3.1 Vizija prostorskega razvoja regije

Za vsako regijo se oblikuje lastno vizijo, ki pa mora biti usklajena s ReSPR50 in RRP. V njej se poudari značilnosti regije in poda splošno usmeritev njenega razvoja.

Obseg: 4.000–6.000 znakov s presledki.

3.2 Cilji prostorskega razvoja regije

Določijo se cilji prostorskega razvoja regije (v obsegu med štiri in šest ciljev) in prioritete za udejanjanje teh ciljev. Cilji naj bodo specifični za regijo in naj smiselno služijo udejanjanju vizije prostorskega razvoja regije.

3.3 Razvojne priložnosti

Navede se ključne razvojne priložnosti regije.

3.4 Prednostne naloge prostorskega razvoja regije

Določijo in opišejo se prednostne naloge prostorskega razvoja regije.

4 Usmeritve za prostorski razvoj regije

Gre za strateške – konceptualne usmeritve kot jih določa ZUreP-3.

Regionalni prostorski plan vsebuje usmeritve za prostorski razvoj regije, predvsem usmeritve za razvoj poselitve, razvoj gospodarske javne infrastrukture in urejanje krajine s poudarkom na ohranjanju krajinske identitete. Usmeritve se prednostno predložijo glede na pomembne razvojne možnosti ali probleme v razvojni regiji. Občine te usmeritve upoštevajo pri pripravi svojih prostorskih aktov (6. odstavek 75. člena ZUreP-3).

Usmeritve temeljijo na usmeritvah podanih v obvezni strokovni podlagi, v kateri se na podlagi analize stanja v prostoru in razvojnih potreb določijo usmeritve za razvoj poselitve, razvoja v krajini in gospodarske javne infrastrukture. V kolikor v postopku priprave RPP pride do dopolnitev teh usmeritev, se jih lahko pred vključitvijo v RPP ustrezno prilagodi.

Vključujejo minimalno naslednja štiri podpoglavja: 3.1 Usmeritve za razvoj poselitve; 3.2 Usmeritve za razvoj gospodarske javne infrastrukture; 3.3 Usmeritve za razvoj gospodarstva in 3.4 Usmeritve za urejanje krajine. Dodajo se dodatna podpoglavja glede na pomembne razvojne možnosti ali probleme v razvojni regiji.

4.1 Usmeritve za razvoj poselitve

Opišejo se temeljne strateške usmeritve za razvoj poselitve.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

4.2 Usmeritve za razvoj gospodarske javne infrastrukture

Opredelijo se temeljne usmeritve glede najpomembnejših energetskega omrežij, cestne in železniške infrastrukture, intermodalnih središč, ter druge pomembnejše infrastrukture.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

4.3 Usmeritve za razvoj gospodarstva

Podajo se usmeritve za razvoj gospodarstva – npr. umeščanje večjih poslovnih con, turistična dejavnost, ipd.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

4.4 Usmeritve za urejanje krajine

Opredelijo se usmeritve za določitev območij prepoznavnosti na državnem in regionalnem nivoju, zelene infrastrukture in območij za katera se izdelata krajinsko zasnovi.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5 Zasnova prostorskega razvoja regije

To so ključna vsebinska poglavja, ki dajejo usmeritve za umeščanje v prostor. Večina vsebin se prikaže tudi kartografsko.

Pri vsebinah, ki segajo na območje več regij je potrebno sodelovanje med pripravljavci RPP. Pri tem lahko ključno vlogo odigra pristojno ministrstvo, ki bo imelo pregled nad pripravo vseh RPP-jev.

5.1 Zasnova omrežja naselij in njihova funkcija v regiji

Pri tem bodo pomembne strokovne podlage za razvoj naselij in uskladitev občin, katera naselja bodo imela območja za dolgoročni razvoj naselij. Hkrati se določijo tudi pomembnejša območja prenove in usmeritve za sanacijo razvrednotenih območij v naseljih. Upoštevajo se širša mestna območja in opredelijo povezave s sosednjimi območji in regijami. Pri obmejnih regijah se upoštevajo tudi povezave s sosednjimi državami.

5.1.1 Središča v policentričnem urbanem sistemu

ReSPR50 določa središča do 4. ravni. V RPP se v ločenem poglavju poleg teh določi še druga naselja pomembna za razvoj regije. Tem naseljem se določi njihova vloga in okvirna območja za njihov dolgoročni razvoj.

V preglednici se te naselja navede ter se jih prikaže na karti.

Središča I. ravni

Središča II. ravni

Središča III. ravni

Središča IV. Ravni

5.1.2 Širša mestna območja

Širša mestna območja – v nadaljnjem besedilu ŠMO, so nadgradnja policentričnega urbanega sistema z jedri urbanega razvoja, ki krepijo konkurenčnost Slovenije. Razvoj širšega mestnega območja se usmerja z usklajenim ter skupnim regionalnim in prostorskim planiranjem. V RPP se širša mestna območja iz ReSPR50 povzame in se jih podrobneje umesti v prostor. Ključne pa so usmeritve za razmestitev dejavnosti znotraj ŠMO ter usmeritve za ustrezno prometno povezanost. Za območja ŠMO je predvidena izdelava urbanistične zasnove kot obvezne strokovne podlage za RPP. Vsebine te strokovne podlage naj bodo podlaga za to poglavje.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.1.3 Mesta, druga urbana naselja in druga naselja pomembna za razvoj regije

V RPP se poleg mest in drugih urbanih območij določi še druga naselja pomembna za razvoj regije. V tem poglavju se jih opredeli (na raven naselja) in se jim določi vloga – v navezavi na središča v policentričnem urbanem sistemu. V ločenem poglavju se tem naseljem določi okvirna območja za njihov dolgoročni razvoj.

“Do morebitne opredelitve drugih naselij, pomembnih za razvoj regije, bo prišlo po dogovoru med državo in občinami v regionalnem prostorskem planu glede na razvojne cilje regije, opredeljena prednostna območja za razvoj posameznih dejavnosti ter glede na predlog zasnove omrežij družbene in gospodarske javne infrastrukture.” (ReSPR50, Uradni list Republike Slovenije 72/23, str. 6346).

5.1.3.1 Območja za dolgoročni razvoj naselij – ODRN

Območje za dolgoročni razvoj naselij je opredeljeno v 29. členu ZUreP-3 ter v ReSPR50: “Območja za dolgoročni razvoj – določijo se središčem policentričnega urbanega sistema (ali drugim naseljem, pomembnim za razvoj regije) v regionalnem prostorskem planu za izvajanje njihove razvojne vloge in vloge skladnega regionalnega razvoja.”

Območja za dolgoročni razvoj naselij se prikaže na karti v merilu 50.000, v besedilu pa se območja na kratko opiše in se argumentira njihovo izbiro.

Obseg: 4.000–6.000 znakov s presledki.

5.1.3.2 Usmeritve za ohranjanje in izboljšanje prepoznavnosti naselij

Določijo se podrobnejše usmeritve za ohranjanje prepoznavnosti naselij. Vsebino za to poglavje se lahko deloma črpa iz obvezne strokovne podlage Urbanistična zasnova za RPP.

Obseg: 4.000–6.000 znakov s presledki.

5.1.4 Druga območja funkcionalnega povezovanja

Samo za regije, v katerih se nahajajo druga območja funkcionalnega povezovanja.

Znotraj teh območij se v regionalnem prostorskem planu načrtuje usklajen razvoj stanovanjskih območij, javnega potniškega prometa, delovnih mest, družbene infrastrukture, zagotavljanje storitev splošnega gospodarskega pomena ter zelenih sistemov. Območja se kartografsko prikaže.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.1.5 Podeželje

Po ReSPR50 z vidika usmerjanja in načrtovanja prostorskega razvoja razlikujemo več vrst podeželskih območij:

- jedrno podeželje, ki je razvojno vitalno, čeprav ponekod zaznamovano z omejenimi dejavniki za razvoj primarnih dejavnosti (na primer zaradi reliefa, nadmorske višine, nagiba), s krčenjem zaradi demografskih sprememb, predvsem staranjem, in odmaknjenostjo od središč;
- podeželje v zaledju mest in urbanih naselij, ki ga označuje visoka raven potrošnje, tudi prostora, ter gospodarskega in prostorskega prestrukturiranja v povezavi z raznovrstnimi dejavnostmi, ne le kmetijstvom;
- odmaknjeno podeželje, ki je zaradi svoje geografske lege oddaljeno od večjih središč in ga najbolj zaznamujejo procesi krčenja, tako z demografskega kot z gospodarskega vidika, pogosto gre za kombinacijo obmejne lege in goratosti.

Območja se zariše na karti.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.1.6 Prednostna območja za stanovanjsko oskrbo

Opredele se območja za javna najemna stanovanja ter prednostna območja za stanovanjsko oskrbo – v navezavi na policentričen urbani sistem in ReSPR50, ki pravi:

»“Večja območja, namenjena za stanovanjsko oskrbo z javnimi najemnimi stanovanji, se umeščajo v središča do četrte ravni. Prednostna območja za stanovanjsko oskrbo (v nadaljnjem besedilu: PROSO) se načrtujejo v regionalnem prostorskem planu na območjih z najboljšo dostopnostjo do sistema javnega potniškega prometa, v bližini prometnih vozlišč in prestopnih točk javnega potniškega prometa ter, predvsem železnice usklajeno s celostno prometno strategijo ob upoštevanju regionalnih

demografskih projekcij. Stanovanjska območja se načrtujejo z upoštevanjem bližine raznolikih delovnih mest ter opremljenosti s storitvami splošnega in splošnega gospodarskega pomena.»

Na karti se območja prikaže s točkovnim slojem, podrobneje pa se prikažejo kot območja za dolgoročni razvoj naselij na karti v merilu 1 : 50.000.

Obseg: 4.000–6.000 znakov s presledki.

5.1.7 Omrežje pomembnejše družbene infrastrukture

Izdela se zasnovo omrežij pomembnejše družbene infrastrukture. Družbena infrastruktura so prostorske ureditve za izvajanje storitev splošnega pomena in splošnega gospodarskega pomena zlasti na področju zdravstva, socialnega varstva, izobraževanja, javne uprave, sodstva, kulture, raziskav in pošte. S tem se zagotavlja pravično dostopnost do teh storitev za prebivalstvo in gospodarstvo v skladu s konceptom prostorskega razvoja. Območja se določi glede na zahtevano raven opremljenosti središč policentričnega urbanega sistema. Pred poseganjem na nove površine se daje prednost prenovi in reaktivaciji opuščanih in neizkoriščenih stavb in zemljišč v naseljih.

Posamezne vsebine se prikaže na karti. V primeru potreb po novih površinah se območja prikaže kot območja za dolgoročni razvoj naselij.

Obseg: 4.000–6.000 znakov s presledki.

5.2 Gospodarstvo

5.2.1 Prednostna območja za gospodarski razvoj

Prednostna območja za gospodarski razvoj se določijo v skladu z usmeritvami ReSPR50 in RRP. Poleg tega je potrebno upoštevati tudi evidenco poslovnih con (SPIRIT) in evidenco funkcionalno degradiranih območij. Območja se prikaže na karti. V besedilu se za posamezna območja podrobneje opredeli kakšna vrsta gospodarskih dejavnosti se lahko tam izvaja.

Obseg: 4.000–6.000 znakov s presledki.

5.2.2 Večja nakupovalna središča

Nakupovalna središča večja kot 5.000 m² bruto tlorisne površine se uredijo v središčih policentričnega urbanega sistema. V RPP se določi, v katerih središčih se razvija velika nakupovalna središča.

Obseg: 4.000–6.000 znakov s presledki.

5.2.3 Usmeritve za razvoj turizma

Opredelijo se posebna območja za turizem. Poleg tega se opredeli turistične možnosti rek in jezer ter omejitve. Potrebe turizma se usklajuje z ostalimi dejavnostmi na način, da različne dejavnosti niso v medsebojnem konfliktu.

Obseg: 4.000–6.000 znakov s presledki.

5.3 Zasnova omrežja gospodarske javne infrastrukture

5.3.1 Prometna infrastruktura

Splošen opis poglavja in podpoglavij.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

Za razvoj urbanih naselij in reševanje prometne problematike je nujna večja usklajenost in hkratnost prometnega in urbanističnega/prostorskega načrtovanja. Zagotavljanje mobilnosti prebivalstva zahteva dobro prometno povezanost in organizacijo prometa, tako na ravni naselij kot na regionalni

ravni in znotraj širših mestnih območij in drugih območij funkcionalnega povezovanja. To naj se upošteva pri podpoglavjih.

5.3.1.1 Cestno omrežje

V RPP se prikaže obstoječe stanje in predvidene trase novih cestnih povezav, morebitne prekategorizacije cest, itd. Pripravi se vsaj predhodno vrednotenje možnih variant za morebitne nove ceste višje kategorije. Uskladijo se vsi pomembnejši koridorji in morebitne obvoznice.

Kartografski prikaz na karti.

Obseg: 4.000–6.000 znakov s presledki.

5.3.1.2 Železniško omrežje

Potniški železniški promet je obravnavan v ločenem poglavju o JPP, zato je potrebno ti dve poglavji medsebojno uskladiti. V tem poglavju se obravnava infrastrukturni vidik – železniške povezave, vozlišča, nadgradnje prog, nove proge, itd.

Kartografski prikaz na kari.

Obseg: 4.000–6.000 znakov s presledki.

5.3.1.3 Vozlišča, prometni terminali za tovorni promet in transportna logistika

Regijski intermodalni centri (razvoj transportne logistike) se navezujejo na središča I. in II. ravni oziroma v širših mestnih območjih in drugih območij funkcionalnega povezovanja. Železniške postaje in postajališča se na prestopnih točkah v središčih, kjer so prometni tokovi največji, preoblikujejo v sodobna vozlišča (intermodalna stičišča). Intermodalne prometne terminale v okviru pristanišč in letališč se usklajeno povezuje z železniškim sistemom in cestami najvišje ravni.

V RPP se regijske intermodalne centre določi in jih kartografsko prikaže na karti.

Obseg: 4.000–6.000 znakov s presledki.

5.3.1.4 Zračni promet

Zasnova letališč in heliportov ter kratek opis posameznih ureditev.

Točkovni kartografski prikaz na karti 2.1.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.1.5 Vodni promet

Izdela se zasnovo plovnih poti, rečnih in morskih pristanišč. Pri ureditvah na morju se je potrebno uskladiti s pomorskim prostorskim načrtom.

Točkovni in linijski kartografski prikaz na karti.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.1.6 Javni potniški promet

Na regionalni ravni je za zmanjševanje odvisnosti od osebnih prevoznih sredstev in z njimi povezanimi negativnimi posledicami, potrebno razvijati predvsem javni potniški promet. Kjer je to mogoče, se za povezovanje naselij višje stopnje centralnosti razvija predvsem železniške povezave, na katere se navezujejo medkrajevne avtobusne povezave – železniška infrastruktura je podrobneje obravnavana v ločenem poglavju. V RPP se načrtuje infrastrukturna vozlišča in prostorske ureditve, namenjene urejanju javnega potniškega prometa. V tem sklopu se določi pomembnejša intermodalna središča, v katerih je potrebno tudi usklajevati vozne rede. Glede na strokovne podlage, se določi tudi območja,

kjer je potrebno raven uslug JPP izboljšati. Poseben poudarek se da zbirnim središčem P+R, pri čemer je potrebno prihod na zbirna središča omogočati tudi pešcem in kolesarjem.

Kot strokovna podlaga je potrebno izdelati analizo dostopnosti z JPP (obstoječo in načrtovano), kar je podlaga za umeščanje drugih dejavnosti. Območja z dobrim dostopom do JPP se upošteva pri določitvi prednostnih območij za stanovanjsko oskrbo.

Vsebine se prikaže na karti.

Obseg: 4.000–6.000 znakov s presledki.

5.3.1.7 Kolesarsko omrežje

V RPP se prikaže obstoječe in načrtovano državno kolesarsko omrežje ter morebitne dodatne prednostne koridorje kolesarskega omrežja, ki služi dnevni migraciji na medobčinski ravni.

Obseg: 4.000–6.000 znakov s presledki.

5.3.1.8 Omrežje pešpoti

Zasnova omrežja pešpoti obsega planinske in tematske pešpoti v urbanih in podeželskih območjih, ki se povezujejo v omrežje pešpoti in na evropske pešpoti E6 in E7, ter kulturne poti, ki potekajo skozi Slovenijo. Omrežje pešpoti se razvija v turističnih območjih in se povezuje s kolesarskim omrežjem. Z njimi se zagotavlja povezovanje privlačnih krajinskih območij med seboj, pri njihovem umeščanju pa skrbi za varnost pešcev oziroma pohodnikov. Lokalne peš povezave se v RPP ne obravnavajo.

Obseg: 4.000–6.000 znakov s presledki.

5.3.2 Energetska infrastruktura

Splošen opis poglavja in podpoglavij.

Energetsko oskrbo se vključi v energetske zasnove regij, mest in lokalnih skupnosti kot strokovne podlage za regionalne prostorske plane in občinske prostorske plane. Pri tem se izhaja iz aktualnega Nacionalnega energetskega in podnebne načrta. To se upošteva pri umeščanju infrastrukture, opisane v spodnjih podpoglavjih.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.2.1 Elektroenergetski sistem

V RPP se prikaže obstoječe stanje ter določi potencialne posodobitve in nadgradnje prenosnega omrežja (400, 200, 110 kV povezave ter RTP in TR).

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.2.2 Hidroenergetika

Predstavijo se območja obstoječih in načrtovanih hidroelektrarn. Lahko se prikažejo lokacije načrtovanih hidroelektrarn, ali pa se samo označi vodotoke, kjer je hidroenergetski potencial še neizkoriščen in bi ga bilo smiselno izkoristiti.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.2.3 Oskrba s toplotno energijo

Prikaže se obstoječe sisteme daljinskega ogrevanja in predvidi nova območja za daljinsko ogrevanje, lahko tudi kot manjši sistemi.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.2.4 *Oskrba z električno energijo iz jedrskih elektrarn*

Samo za regije, kjer je to relevantno.

Opiše in kartografsko se prikaže obstoječo jedrsko elektrarno in njeno navezavo na elektroenergetsko prenosno omrežje. Obravnava se morebitne nove lokacije jedrskih elektrarn.

Obstoječe jedrske elektrarne se prikaže na karti 2.3.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.2.5 *Vetrna energija*

Opredeli se morebitna območja polj velikih vetrnih elektrarn nad 10 MW. Prostorske možnosti in omejitve (zlasti vetrni potencial, navezava in zmogljivosti prenosnega omrežja, potrebe uporabnikov) za postavitve srednjih, malih in mikro vetrnih elektrarn se preverijo v regionalnih in lokalnih energetske konceptih (strokovna podlaga) ter se ob upoštevanju drugih pogojev in omejitev s področja varstva narave, kulturne dediščine, voda, zdravja, bivalnega okolja in sprejemljivosti v lokalnem okolju določijo v prostorskih aktih na regionalni in lokalni ravni.

Točkovni prikaz na karti 2.3.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.2.6 *Energija sonca*

Ob upoštevanju drugih pogojev in omejitev s področja kulturne dediščine, varstva narave, bivalnega okolja, prepoznavnosti krajine ter sprejemljivosti v lokalnem okolju, se določi območja za večje sončne elektrarne.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.2.7 *Plinovodno omrežje*

Predvidi se širitev plinovodnega omrežja v območja, ki do sedaj še niso pokrita in mednarodno prenosno plinsko povezavo. Spodbuja se vključevanje obnovljivih plinov v plinovodna omrežja. Obstoječe in načrtovano omrežje se prikaže kartografsko na karti.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.2.8 *Geotermalna energija in toplota okolja*

V primeru načrtovane oskrbe s toplotno energijo se to lahko opiše v poglavju 4.3.2.3 in prikaže na karti 2.3.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.3 *Lokalne gospodarske javne službe s področja varstva okolja*

Splošen opis poglavja in podpoglavij.

V regionalnem prostorskem planu se obvezno uskladijo in določijo prostorske ureditve lokalnega pomena, ki segajo na območje več občin ali vplivajo na območje več občin (prostorske ureditve, ki so neposredno namenjene opravljanju lokalnih javnih služb s področja varstva okolja), zlasti s področij oskrbe s pitno vodo, odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode, zbiranja in obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov ter odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.3.1 Oskrba z vodo

Kartografsko se prikaže vodne vire in vodovodno omrežje. Predvidi se širitve vodovodnega omrežja in uporaba novih vodnih virov, kjer je to relevantno.

Vsebine se prikaže kartografsko na karti.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.3.2 Odvajanje in čiščenje odpadnih voda

Kartografsko se prikaže kanalizacijsko omrežje in lokacije komunalnih čistilnih naprav. Predvidi se lahko posodobitve ali novogradnja.

Vsebine se prikaže kartografsko na karti.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.3.3 Ravnanje z odpadki

Kartografsko se prikaže lokacije centrov za ravnanje z odpadki, predvidi se morebitne sanacije in zaprtje obstoječih deponij in lokacije novih deponij. Obenem se določijo lokacije potencialnih sežigalnic odpadkov.

Vsebine se prikažejo kartografsko na karti.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.4 Zasnova zelenega sistema regije

Splošen opis poglavja in podpoglavij.

Zeleni sistem regije predstavlja zeleno infrastrukturo na regionalni ravni. Načrtuje se v okviru regionalnega prostorskega plana, upošteva usmeritve za zeleno infrastrukturo na državni ravni. V okviru načrtovanja zelenega sistema regije se zagotovi njegovo povezanost z drugimi regionalnimi zelenimi sistemi in z zelenimi sistemi naselij. Opredeli se obstoječe krajinske elemente, s katerimi se zagotavlja ekološka povezanost ekosistemov, pogoje za njihovo ohranjanje in usmeritve za vzpostavljanje manjkajoče povezljivosti.

V okviru zelenega sistema regij je potrebno opredeliti tudi ločitveni zeleni pas med naselji. To je pas zemljišč na katerih se ohranja kmetijsko, gozdno ali vodno rabo prostora z namenom preprečevanja zraščanja naselij in fragmentacije prostora, zagotavljanja migracijskih poti za prostoživeče živalske vrste in zagotavljanje drugih ekosistemskih storitev.

Podlaga za to poglavje bodo ugotovitve iz obvezne strokovne podlage Krajinska zasnova.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.5 Območja prepoznavnosti

Opredeli se območja prepoznavnosti ter način njihovega varovanja.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.6 Zavarovana območja narave in območja kulturne dediščine

Podaja se usmeritve za razvoj na območjih zavarovanih območij narave in območij kulturne dediščine. Za posamezne pomembnejša območja in objekte kulturne dediščine se lahko poda podrobnejše usmeritve. Pri načrtovanju ostalih dejavnosti je potrebno upoštevati potencialna arheološka najdišča.

Obseg: 4.000–6.000 znakov s presledki.

5.3.7 Naravni viri

Splošen opis poglavja in podpoglavij.

V teh podpoglavjih se poda usmeritve za trajnostno gospodarjenje z naravnimi viri. Med njimi je še posebej potrebno skrbeti za strateška območja za kmetijstvo, ki so pomembna za prehransko varnost ter lokalno oskrbo s kakovostno hrano.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.7.1 Usmeritve za trajnostno rabo in varstvo kmetijskih zemljišč

Kmetijska zemljišča se obravnavajo kot ključni naravni vir za kmetijstvo in pridelavo hrane. Kmetijska zemljišča, ki so zaradi svojih naravnih danosti za pridelavo, obsega in zaokroženosti strateškega pomena za državo, se prednostno ohranjajo in uporabljajo tako, da se dolgoročno ohranja njihova trajna rodovitnost za pridelavo hrane.

Na okoljsko občutljivih območjih in varovanih območjih naravne in kulturne dediščine ter v neposredni bližini naselij se spodbuja trajnostne načine kmetovanja in izvajanja kmetijsko-okoljskih ukrepov.

Kartografski prikaz kmetijskih območij na karti.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.7.2 Usmeritve za trajnostno rabo in varstvo gozdov

Glede na funkcije gozdov se opredeli njihovo vlogo in pomen ter usmeritve za njihovo upravljanje. Gozd se tudi vključuje v zeleni sistem regije. Gozd se prikaže tudi na karti zelenega sistema.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.7.3 Usmeritve za trajnostno rabo in varstvo voda

Vodotoki in ostale vodne površine so del zelenega sistema. Glede na stanje v regiji se poda usmeritve za trajnostno rabo ter sanacijo in aktivno zaščito vodnih virov.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.3.7.4 Usmeritve za varstvo in oskrbo z mineralnimi surovinami

Mineralne surovine so neobnovljivi naravni vir, s katerimi se gospodari tako, da je zagotovljena uravnotežena oskrba ter ohranjena dostopnost do mineralnih surovin za prihodnje generacije. Na regionalni ravni je potrebno opredeliti strateško pomembne lokacije mineralnih surovin in sanirati manjše in nelegalne kope.

Določijo se lokalitete strateških, gospodarsko pomembnih in avtohtonih, pogostih oziroma ostalih mineralnih surovin. Nove objekte se odpira le v primerih, če gre za večje povečanje potreb v državi, ki jih ni mogoče zadostiti z že odprtimi objekti na območju gospodarne transportne oddaljenosti ali rabo recikliranih sekundarnih virov. V varovanih območjih so dopustne lokacije izkoriščanja redkih in edinstvenih mineralnih surovin, npr. granitov, tonalitov in marmorjev, če gre za občasne odvzeme, namenjene prenovi kulturne dediščine.

Podatki se prikazujejo na karti.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.4 Obramba, zaščita in varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami

Splošen opis poglavja in podpoglavij.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.4.1 Obramba

Prostor je eden najpomembnejših dejavnikov pri zagotavljanju obrambe države, zato se območja, ki imajo zaradi svojih posebnih naravnih lastnosti strateški pomen za obrambo države, praviloma ohranja v primarni, to je gozdni ali kmetijski rabi – ta območja je potrebno določiti v RPP. Prav tako se določijo lokacije morebitnih novih objektov obrambnega sistema. Po drugi strani se predvsem urbana območja, ki so trenutno namenjena obrambi – npr. stare vojašnice lahko nameni drugim dejavnostim.

Območja se prikaže na karti v merilu 1 : 50.000.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.4.2 Zaščita in varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami

Posebno pozornost je potrebno nameniti preventivnemu ravnanju in ukrepom, zlasti na področju prostorskega načrtovanja, upravljanju z vodami, prevozu nevarnih snovi, gradnji stavb, itd. V tem poglavju se glede na specifiko regije opredeli problematična področja in poda preventivne ukrepe zaščite pred naravnimi nesrečami.

Za uspešno izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči se načrtuje in uporablja območja, namenjena delovanju sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in zagotavlja možnosti za razvoj teh območij.

Prikaže se lokacije iz registra obratov na podlagi 19. in 29. člena Uredbe o preprečevanju večjih nesreč in zmanjševanju njihovih posledic (Uradni list RS, št. 22/16 in 44/22 – ZVO-2) ter 154. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22). Lokacije teh obratov in varovalne pasove se upošteva pri umeščanju drugih dejavnosti.

Kartografski prikaz v merilu 1 : 50.000.

Obseg: 4.000–6.000 znakov s presledki.

5.5 Posebna območja in področja

Splošen opis poglavja in podpoglavij.

Obseg: 2.000–4.000 znakov s presledki.

5.5.1 Odmaknjena, gorska in obmejna problemska območja

Specifike prostorskega razvoja odmaknjenih, gorskih in obmejnih problemskih območij naj se upoštevajo pri pripravi regionalnih prostorskih planov. Za ta območja se razvijajo novi modeli upravljanja, ki temeljijo na teritorialnem dialogu med lokalnimi, regionalnimi in lokalnimi deležniki upravljanja prostora. Opredelijo se upravljavski in prostorski ukrepi.

Obseg: 4.000–6.000 znakov s presledki.

5.5.2 Razvoj morja in obale

Samo tam, kjer je relevantno.

V poglavju se povzame razvoj morja in obale. Vsebinsko je potrebno uskladiti s pomorskim prostorskim načrtom.

Obseg: 4.000–6.000 znakov s presledki.

5.5.3 Usmeritve za zagotavljanje prostorskih možnosti za nizkoogljično družbo

Usmeritve za trajnostno organizacijo in namensko rabo prostora, ki ustvarja pogoje za zmanjševanje rabe neobnovljivih energetskega virov s strani sektorjev, ki so največji povzročitelji izpustov topologrednih plinov – energetike, prometa, industrije, stanovanj, trgovine in kmetijstva.

Obseg: 4.000–6.000 znakov s presledki.

6 Spremljanje uspešnosti izvajanja regionalnega prostorskega plana

V tem poglavju se določi spremljanje in vrednotenje rezultatov ter učinkov priprave in izvajanja regionalnega prostorskega plana. Pri tem se ravnamo po spodnjih priporočilih.

Prostorsko načrtovanje na regionalni ravni je zelo pomembno saj se na tej ravni usklajujejo zasnove prostorskih ureditev državnega in lokalnega pomena. Poleg tega se na tej teritorialni ravni oblikujejo in usklajujejo številne druge integralne in sektorske razvojne politike, ki v pretežni meri vplivajo na sedanji in prihodnji prostorski razvoj statističnih / razvojnih regij kot tudi na prostorski razvoj države in lokalnih skupnosti. Gre za teritorialno raven na kateri je potrebno vzpostaviti ustrezne načrtovalske in upravljalvske mehanizme za učinkovito usklajevanje različnih integralnih in sektorskih načrtovalskih ciljev, politik in ukrepov ter trajnostno umeščanje dejavnosti in ureditev v prostor. Zaradi tega je pomembno vzpostaviti pregleden in učinkovit sistem spremljanja in vrednotenja rezultatov in učinkov izvajanja regionalnega prostorskega plana.

Ključnega pomena v sistemu spremljanja in vrednotenja so kriteriji in kazalniki. V besedilu pod pojmom kriteriji opredeljujemo elemente oz. pogoje za trajnostni prostorski razvoj regije. Kriteriji predstavljajo izbrane vrednosti, ki opisujejo splošni koncept trajnostnega prostorskega razvoja regije ter zasnove posameznih dejavnosti in prostorskih ureditev, ki jih je mogoče opisati s kazalniki. Pod pojmom kazalniki opredeljujemo spremenljivke, ki omogočajo merjenje posameznih dimenzij kriterija.

Kazalniki so ključnega pomena za spremljanje in vrednotenje obstoječega stanja in razvojnih trendov v prostoru, za vrednotenje uspešnosti in učinkovitosti obstoječih integralnih in sektorskih razvojnih politik pri soočanju z njimi, kot tudi za napovedovanje prihodnjih razvojnih procesov. Uspešnost priprave in udejanjanja regionalnih prostorskih planov je odločilno odvisna od sprejemanja vseh v proces vključenih deležnikov, kar je mogoče doseči z učinkovitim in preglednim sistemom spremljanja in vrednotenja skupno dogovorjenih in usklajenih dejavnosti in prostorskih ureditev. Takšen sistem omogoča spremljanje izvajanja plana in doseganje zastavljenih ciljev, prikazovanje obsega in dinamike napredka ter omogoča opredeljevanje potreb po njegovih morebitnih spremembah in dopolnitvah.

Tako kot je spremljanje in vrednotenje rezultatov in učinkov urejeno na področju priprave in izvajanja regionalnih razvojnih programov, je potrebno vzpostaviti vsebinsko primerljiv sistem tudi na področju priprave in izvajanja regionalnih prostorskih planov.

Za okoljske vsebine so predlagani okoljski kazalci v navodilih za pripravo okoljskega poročila. Zaradi racionalnosti in primerljivosti predlagamo, da se na področju prostorskega razvoja na regionalni ravni vrednotijo cilji opredeljeni v ReSPR50:

CILJ	PODROČJE	KAZALNIK/ŽELENI TREND
C1: vzpostaviti pogoje za prehod v podnebno nevtravno družbo	Gibanje števila prebivalstva in gostota poselitve	Gostota poselitve v urbanih naseljih Želeni trend: naraščanje
	Površina občin, vključenih v FUO	Površina občin, vključenih v funkcionalno urbano območje (FUO) središč (do vključno III. ravni) – obseg FUO posameznega središča Želeni trend: zmanjšanje
	Opremljenost središč s storitvami splošnega pomena	Delež prebivalcev znotraj radija dostopnosti po cestnem omrežju do središča izbrane ravni Želeni trend: ohranjanje doseženega deleža
	Raba zemljišč	Površina stavbnih zemljišč na prebivalca v občini Želeni trend: zmanjševanje
C2: doseči mednarodno konkurenčnost slovenskih mest	Opremljenost središč s storitvami splošnega pomena	Število središč z ustrezno opremljenostjo (storitve splošnega gospodarskega pomena) – do IV. ravni Cilj: ustrezna opremljenost vseh središč do IV. ravni
	Mednarodna vpetost Slovenije	Število mednarodnih ustanov, mednarodnih šol, sedežev mednarodnih podjetij v središčih (do I. ravni) Želeni trend: rast
	Ponudba stanovanj	Dostopnost stanovanj (število oziroma delež javnih najemnih stanovanj) Želeni trend: povečevanje deleža javnih najemnih stanovanj
	Dostopnost zemljišč za gradnjo	Razpoložljivost komunalno opremljenih zemljišč za gradnjo Cilj: povečanje deleža komunalno opremljenih zemljišč
C3: kakovostno življenje na urbanih območjih in na podeželju	Zelene površine	Dostopnost javnih (javno dostopnih) zelenih površin (za urbana naselja): 5 min hoje (300 m) do javne zelene površine v velikosti > 0,5 ha strnjene in zaokrožene območja oziroma 15 min hoje (900 m) do javne zelene površine v velikosti > 1 ha strnjene in zaokrožene območja Cilj: ustrezna dostopnost do zelenih površin za vse prebivalce
	Javne odprte in zelene površine	Delež javnih odprtih in zelenih površin v naselju (za urbana naselja) Cilj: vsaj 40% ureditvenega območja naselja
	Trajnostna mobilnost	Delež prebivalcev v radiju 1 km od postajališča JPP z zadovoljivo in primerno frekvenco Želeni trend: rast
	Trajnostna mobilnost	Gibanje števila osebnih vozil na 100 prebivalcev v občini Želeni trend: zmanjševanje
	Osvetljenost prostora/nočna osvetljenost	Opredelitev primerne kazalnika oziroma vključitev kazalnika v spremljanje, ko bodo na razpolago ustrezni podatki ali metodologija priprave kazalnika Cilj/trend: na osnovi kazalnika
C4: okrepiti prostorsko identiteto	Razvrednotena območja	Delež površin razvrednotenih območij po naseljih Želeni trend: zmanjševanje
	Raba zemljišč	Neto letna rast površin pozidanih zemljišč Želeni trend: zmanjševanje neto letne rasti pozidanih zemljišč do 0% v letu 2050
	Ekološka povezljivost	Opredeljeni zeleni sistemi regij v RPP Cilj: zeleni sistem regij opredeljen v vseh RPP
	Kulturna dediščina	Stanje kulturne dediščine (vpis enot kulturne dediščine v RKD) Cilj: kulturna dediščina je ohranjena in vključena v prostorski razvoj
C5: izboljšati odpornost in prilagodljivost prostora na spremembe	Izvajanje študij, dostopnost dobrih praks	Število študij in njihove uporabe, število razvitih modelov (upravljanja); število dobrih praks (izvajanje) Želeni trend: rast števila izvajanja
	Izvajanje študij, dostopnost dobrih praks	Število izdelanih krajinskih zasnov za krajinsko prepoznavna območja in izjemne krajine Cilj: izdelane krajinske zasnove za vsa območja
	Poplavna območja	Število in delež prebivalcev na poplavno ogroženih območjih Želeni trend: zmanjševanje števila prebivalcev
	Plazovita območja	Število in delež ogroženih prebivalcev na plazovitih območjih Želeni trend: zmanjševanje števila prebivalcev

Dodatno se lahko vrednotijo še dodatni kazalniki, ki bodo uporabljeni pri pripravi poročila o stanju v prostoru – s to razliko, da se analizo poleg državne ravni izvede še na regionalni ravni.

V primeru, da posamezna regija opredelili specifične izzive na področju prostorskega razvoja, kateri ne bodo zajeti z zgoraj omenjenimi kazalniki, lahko predlaga dodaten nabor kazalnikov.